

ERÄIDEN RAJANYLITYSPAIKKOJEN VÄLIAIKAISESTA SULKEMISESTA JA LIIKENTEEN RAJOITTAMISESTA TEHDYN PÄÄTÖKSEN MUUTTAMINEN JA PÄÄTÖKSEN VOIMASSAOLON JATKAMINEN

Tausta ja päätösehdotus

Valtioneuvosto teki 17.3.2020 päätöksen eräiden rajanylityspaikkojen väliaikaisesta sulkemisesta ja liikenteen rajoittamisesta 19.3.–13.4.2020 koronaviruksen aiheuttaman COVID-19-tartuntatautiepidemian laajentumisen ennalta ehkäisemiseksi ja viruksesta kansanterveydelle aiheutuvan uhan torjumiseksi.

Päätöstä muutettiin 24.3.2020 tehdyllä päätöksellä 25.3.2020 alkaen vesiliikenteen rajanylityspaikkojen osalta. Päätöksen voimassaoloa jatkettiin 7.4.2020 tehdyllä päätöksellä 13.5.2020 asti ja 7.5.2020 tehdyllä päätöksellä 14.6.2020 asti. Päätökseen tehtiin 20.5.2020 muutoksia vesiliikenteen rajanylityspaikkojen osalta 21.5.2020 alkaen.

COVID-19-tartuntatautiepidemia jatkuu edelleen, minkä vuoksi päätöksen voimassaoloa olisi välttämätöntä jatkaa 15.6.–14.7.2020. Päätöstä muutettaisiin kuitenkin niin, että kaikki lentokentät avattaisiin päätöksessä tarkoitettulle henkilöliikenteelle. Päätökseen tehtäisiin lisäksi eräitä teknisluonteisia täsmennyksiä.

Päätöksen sisältö olisi 15.6.2020 alkaen seuraava:

Vedestä lähteville ja veteen saapuville lentokoneille tarkoitetut Ahvenanmaan, Hangon ja Helsingin merivartioasemien rajanylityspaikat on suljettu ja muilla rajanylityspaikoista sekä rajatarkastustehtävien jakamisesta niillä annetussa valtioneuvoston asetuksessa (901/2006) säädetyillä rajanylityspaikoilla liikennettä on rajoitettu 14.7.2020 asti.

Tavaraliikenne on sallittua kaikilla avoinna olevilla rajanylityspaikoilla. Henkilöliikenteelle avoinna olevilla rajanylityspaikoilla on sallittua Suomessa tai muussa EU- tai Schengen-valtiossa asuvien paluuliikenne ja muu välttämätön liikenne.

Ulkorajan rajanylityspaikat ja niillä sallittu liikenne ovat seuraavat:

lentoliikenne:

- Enontekiön, Helsinki-Malmin, Helsinki-Vantaan, Ivalon, Joensuun, Jyväskylän, Kajaanin, Kemi-Tornion, Kittilän, Kokkola-Pietarsaaren, Kuopion, Kuusamon, Lappeenrannan, Maarianhaminan, Mikkelin, Oulun, Porin, Rovaniemen, Savonlinnan, Seinäjoen, Tampere-Pirkkalan, Turun ja Vaasan lentoasemat: tavaraliikenne ja henkilöliikenne

vesiliikenne:

- Helsingin, Långnäsin, Maarianhaminan, Naantalin, Turun ja Vaasan satamat: tavaraliikenne ja henkilöliikenne
- Eckerön, Eurajoen, Färjsundetin, Förbyn, Haminan, Hangon, Haukiputaan, In-koon, Kalajoen, Kaskisten, Kemin, Kemiön, Kirkkonummen, Kokkolan, Kotkan, Kristiinankaupungin, Lappeenrannan, Loviisan, Merikarvian, Nuijamaan, Oulun, Paraisten, Pernajan, Pietarsaaren, Pohjan, Porin, Porvoon, Raahen, Rauman, Salon, Sipoon, Taalintehtaan, Tammisaaren, Tornion ja Uudenkaupungin satamat: vain tavaraliikenne
- Ahvenanmaan, Haapasaaren, Hangon ja Helsingin merivartioasemat sekä Nuijamaan satama ja Santio: henkilöliikenne (huvialukset)

maantie- ja raideliikenne:

- Imatran, Kuusamon, Niiralan, Nuijamaan, Rajajoosepin, Sallan, Vaalimaan ja Vartiuksen rajanylityspaikat: tavaraliikenne ja henkilöliikenne
- Inarin, Parikkalan ja Vainikkalan rajanylityspaikat: vain tavaraliikenne

Rajanylityspaikkojen sulkeminen ja liikenteen rajoittaminen ei vaikuta perustuslain 9 §:ssä turvattuun liikkumisvapauteen, jonka mukaan Suomen kansalaista ei saa estää saapumasta maahan. Jokaisella on myös oikeus lähteä maasta, ellei hänen matkustus-oikeuttaan ole matkustuskiellolla tai muutoin lakiperusteisesti rajoitettu.

Päätöksellä ei loukata vapaata liikkuvuutta koskevan Euroopan unionin lainsäädännön piiriin kuuluvien henkilöiden oikeuksia eikä kenenkään oikeutta kansainvälisen suojelun saamiseen.

Perustelut

Epidemiologisen tilanteen arviointi

Maailman terveysjärjestö WHO ja Euroopan tautien valvonnan ja ehkäisyn keskus ECDC ovat suositaneet koronaviruspandemian (COVID-19) torjumiseksi tehtyjen rajoitustoimenpiteiden asteittaista ja huolelliseen seurantaan perustuvaa purkamista, mikäli maan epidemiologinen tilanne sen sallii. Saadun tiedon mukaan useat maat ovat laatineet suunnitelman rajoitustoimien purusta, mutta toimenpiteiden aikataulu vaihtelee, eikä jo tehtyjen toimenpiteiden vaikutuksista ole vielä riittävää seurantatietoa.

Terveysten ja hyvinvoinnin laitos on antanut sisäministeriölle 1.6.2020 arvion COVID-19-tartuntatautilanteesta ja sen mahdollisesta kehittymisestä Suomen ulkorojoilla.

Epidemiologisen tilanteen kehittymiseen vaikuttavat olennaisesti eri maiden asettamat rajoitukset ja niiden mahdollinen poistaminen tai uudelleen asettaminen. Tilanteen ennustamista vaikeuttaa myös se, että eri maissa on hyvin erilaiset terveydenhuoltojärjestelmät sekä tartuntatautien seuranta- ja raportointijärjestelmät. Osassa

maailman maista on suuria puutteita mahdollisuudessa hakeutua hoitoon ja saada varmennettu COVID-19-diagnosi. Myös maiden kyvyssä suorittaa tartunnan jäljitystä ja katkaista tartuntaketjuja on isoja eroja. Raportoitu pieni määrä uusia koronata-pauksia voi kertoa maan epidemiologisesta tilanteesta, mutta se voi myös johtua vä-häisestä testaamisesta ja puuttuvasta tartunnan jäljityksestä.

Siitä, kuinka suuri osa eri maiden väestöstä on jo sairastanut COVID-19-taudin, on tehty jo useissa maissa selvityksiä (seroloprevalenssitutkimukset). Tulokset vaihtelevat maittain johtuen ei-standardeista testeistä ja menetelmistä sekä tutkimusasetel-mistä. Yleiskuvana luotattavimmista selvityksistä kuitenkin on, että vain pieni osa väestöstä on sairastanut taudin kevään 2020 aikana.

Uusien COVID-19-tapausten määrä kasvaa edelleen. Pandemian painopiste on siir-tynyt pois Euroopasta, ja tällä hetkellä kasvaa tapahtuu erityisesti Etelä-Amerikassa. Myös Lähi-idässä ja tietyissä Kaakkois-Aasian maissa uusien tapausten määrä on selvässä kasvussa. Afrikasta raportoidaan lisääntyvässä määrin uusia tapauksia, mut-ta tapausmäärät ovat edelleen hyvin pieniä muuhun maailmaan verrattuna. Tämä joh-tuu todennäköisesti vähäisestä testausmäärästä. EU:n, Euroopan talousalueen ja Ison-Britannian alueella, joissakin Aasian maissa (Kiina, Japani, Singapore, Etelä-Korea) sekä Australiassa ja Uudessa-Seelannissa epidemia todennäköisesti vaimenee seu-raavien kahden kuukauden aikana.

Koska valtaosa eri maiden väestöstä on edelleen taudille alttiita, epidemian uudelleen kiihtymisen riski on jatkossa huomattava. Myös rajoitustoimenpiteiden jatko sekä ihmisten käyttäytymisen ja sosiaalisten kontaktien määrän muutokset voivat merkit-tävästi vaikuttaa epidemiatilanteeseen. Toistaiseksi ei tiedetä, liittyykö koronapan-demiaan vuodenaikavaihtelua.

Koronavirustilanne voi muuttua nopeasti Suomessa ja muissa maissa. Epidemiologis-ta tilannetta tuleekin arvioida jatkuvasti ja varautua siihen, että nyt tehdyt johtopää-tökset muuttuvat tulevaisuudessa.

Epidemiologinen tilanne eräissä maissa

Alla kuvatut maakohtaiset arviot perustuvat Terveystieteiden tutkimuskeskuksen ja Terveyden ja hyvinvoinnin laitokselta 1.6.2020 saatuun tietoon.

Venäjä

Venäjällä on eniten COVID-19-tapauksia Euroopassa. Myös uusien tapausten määrä päivää kohden on tällä hetkellä suurin. Uusien tapausten määrä on kuitenkin ollut viimeiset kaksi viikkoa lievässä laskussa. Venäjän kohdalla on syytä huomioida myös maan laajuus ja eri alueiden erot seurantajärjestelmissä ja testauksen laajuudes-sa. Todennäköisesti luotattavimmat ja yleensäkin valtaosa tiedoista tulee suurista kaupungeista. Epidemian etenemisestä muilla alueilla ei ole hyvää kuvaa. Epidemia tulee todennäköisesti jatkumaan vielä useita kuukausia, ja on mahdollista, että se ei vaimene ennen syksyä.

Pohjois- ja Etelä-Amerikka

Yhdysvalloissa on raportoitu eniten COVID-19-tapauksia maailmassa (WHO 26.5.2020: 1 618 757 tapausta), mikä heijastaa suurta väestömäärää, epidemian laajuutta ja testauskapasiteettia. Uusien tapausten määrä on hitaassa laskussa. Kanadassa on raportoitu yli 85 000 tapausta, ja uusien tapausten määrä on laskussa. Meksikossa tapausmäärä on ollut vielä nousussa. Pohjois-Amerikan epidemia vaimenee todennäköisesti hitaasti, ja uusia tapauksia ilmenee vielä useiden kuukausien ajan.

Väli- ja Etelä-Amerikassa tapausmäärät ovat edelleen nousussa. Erityisen paljon tapauksia on Brasiliassa (WHO 26.5.2020: 374 898 tapausta), ja uusien tapausten määrät päivää kohden ovat nousussa. Myös Perussa ja Chilessä on paljon tapauksia, ja molemmissa maissa uusien tapausten määrät ovat kasvussa. WHO:n mukaan useimmissa Amerikan valtioissa kyse on viruksen laajamittaisesta leviämisestä väestössä (community spreading). Todennäköisesti epidemia tulee voimistumaan Väli- ja Etelä-Amerikassa ainakin seuraavan kuukauden ja jatkumaan voimakkaana vielä useita kuukausia.

Aasia

Aasiassa Kiina, Japani, Korean tasavalta ja Singapore testaavat paljon, ja uusien koronatapausten määrät ovat suhteellisen matalia varsinkin Kiinassa, Japanissa ja Korean tasavallassa. WHO:n arvion mukaan kaikissa näissä maissa kyse on tapausryppäistä (clusters of cases). On mahdollista, että laajaa leviämistä yhteiskunnassa ei tällä hetkellä tapahdu. Uusien tapausten määrät ovat laskussa, ja epidemia saattaa pysyä hyvin rajoittuneena seuraavat kuukaudet. Nopeat muutokset epidemiatilanteessa ovat kuitenkin hyvin mahdollisia varsinkin Japanissa, Singaporessa ja Korean tasavallassa.

Muually Aasiassa tilanne on vaikeampi. Varsinkin Intiassa uusien tapausten määrät ovat selvästi lisääntymässä. Myös Pakistanissa, Bangladešissa, Indonesiassa ja Maleysiassa uudet tapaukset ovat lisääntyneet. Tämä voi kuitenkin johtua vähäisistä testausmääristä, joten pelkästään uusien tapausten määrien perusteella ei saa selvää kuvaa epidemiatilanteesta. Todennäköisesti epidemia tulee näissä maissa voimistumaan seuraavan kuukauden ja jopa pidempään, ja ainakin se jatkuu vielä useita kuukausia.

Australia ja Uusi-Seelanti

Australiassa ja Uudessa-Seelannissa on hyvin vähän uusia koronatapauksia, vaikka maat testaavat suhteellisen paljon. Todennäköisesti kaikki tartuntaketjut ovat selvillä, ja on mahdollista, että epidemia pysyy hyvin rajoittuneena näissä maissa seuraavien kuukausien ajan, mikäli matkustamiseen liittyvät rajoitukset jatkuvat entisellään.

Lähi-itä

Lähi-idässä uusien tapausten määrä päivää kohden on lisääntynyt aivan viime päiviin saakka erityisesti Iranissa ja Saudi-Arabiassa. Myös Qatarissa ja Arabiemiraateissa tapausmäärät ovat kasvussa. WHO:n mukaan Iranissa ja Qatarissa kyse on viruksen laajamittaisesta leviämisestä väestössä. Lähi-idän alueella yhteiskunnallinen epävakaus todennäköisesti vaikeuttaa epidemian torjuntaan, ja luotettavien tietojen saamis-

ta useista maista, joissa virallisten tietojen mukaan on vain vähän tapauksia. Todennäköisesti tapauksia on enemmän kuin mitä on raportoitu, ja epidemia tulee voimistumaan ainakin seuraavan kuukauden ja jatkumaan vielä kuukausia.

Afrikka

Afrikassa on väkilukuun nähden hyvin vähän raportoituja COVID-19-tapauksia. Tähän on todennäköisesti useita syitä: väestön ikärakenne, terveydenhuoltojärjestelmän ja seurantajärjestelmien puutteet ja vähäinen testauskapasiteetti. Etelä-Afrikassa on eniten tapauksia (WHO 26.5.2020: 23 615), ja uudet tapaukset päivää kohden ovat hienoisessa nousussa. Myös esimerkiksi Egyptissä uusien tapausten määrä kasvaa. WHO:n mukaan useassa Afrikan maassa tapahtuu viruksen laajamittaista leviämistä. Todennäköisesti Afrikassa on COVID-19-tapauksia paljon enemmän kuin mitä on raportoitu, ja epidemia tulee jatkumaan vielä useita kuukausia.

Lentoliikenne

Sosiaali- ja terveysministeriö ja Terveiden ja hyvinvoinnin laitos ovat 5.6.2020 sisäministeriölle antamassaan arvioissaan todenneet, että lentoliikenne on ollut keskeinen tekijä pandemian erittäin nopeassa leviämisessä maailmanlaajuisesti ja myös maasta toiseen. Päätöstä muutettaisiin kuitenkin niin, että kaikki lentokentät avattaisiin päätöksessä tarkoitettulle henkilöliikenteelle.

Euroopan unionin suuntaviivat

Komissio on antanut COVID-19-tartuntatautiepidemiaan liittyen useita tiedonantoja ja suuntaviivoja, joilla pyritään varmistamaan EU:n sisämarkkinoiden toimivuus, rajoittamaan tilapäisesti tarpeetonta matkustamista ulkorajoilla ja tukemaan EU-kansalaisten paluuta kotimaahansa.

Komission 30.3.2020 antamissa suuntaviivoissa (C(2020) 2050 final) todetaan, että jäsenvaltiot voivat estää kolmannen maan kansalaisen maahantulon kansanterveydellisestä syystä, mutta lähtökohtaisesti kaikkien EU- ja Schengen-maiden kansalaisten, heidän perheenjäsentensä sekä pitkällä oleskeluluvalla tai pitkällä kansallisella viisumilla jossain EU- tai Schengen-maassa oleskelevien maahan pääsy tulisi sallia, kun kyse on paluumatkasta kotiin. Komissio myös suosittaa, että kolmansien maiden kansalaisia koskevissa rajoituksissa olisi poikkeuksia muun muassa terveydenhuollon ammattilaisten, rajatyöntekijöiden, maatalouden kausityöntekijöiden, tavaraliikenteen työntekijöiden ja muun pakollisen matkustamisen osalta. EU-alueelta poistuvia henkilöitä tulisi varoittaa siitä, että kansalaisuudesta riippuen paluu saattaa estyä tai paluuseen saattaa liittyä karanteenivelvoitteita.

Eurooppa-neuvoston ja komission puheenjohtajat julkaisivat 15.4.2020 yhteisen etenemissuunnitelman COVID-19-rajoitusten purkamiseksi. Rajaliikenteen rajoituksia suositellaan purkamaan vaiheittain ja hallitusti. Etenemissuunnitelman mukaisesti olisi otettava huomioon epidemiologiset kriteerit, terveydenhuoltojärjestelmien kapasiteetti ja riittävä seurantakapasiteetti. Ensimmäinen vaihe kattaisi sisärajavällyvönnän poistamisen koordinoitusti. Edellytyksenä olisi se, että epidemiatilanne on rajan molemmin puolin riittävän samankaltainen ja että lähikontakteja rajoittavia sääntöjä noudatetaan. Toimenpiteet suositellaan tehtävän tiiviissä yhteistyössä EU-

naapurimaiden ja komission kanssa. Toisessa vaiheessa avattaisiin ulkorajat ja mahdollistettaisiin kolmansien maiden kansalaisten maahanpääsy. Jatkuvaa seurantaa olisi tarpeen jatkaa, ja ei-välttämätöntä matkustamista voitaisiin tarpeen tullen rajoittaa.

Komissio on antanut 11.6.2020 tiedonannon (COM(2020) 399 final), jossa suositetaan vahvasti sisärajoihin liittyvien kaikkien rajoitusten poistamista 15.6.2020 mennessä ja ulkorajaliikenteen matkustusrajoitusten poistoa koordinoitusti asteittain 1.7.2020 alkaen.

Eräiden muiden valtioiden toimenpiteitä

Alla olevat kuvaukset perustuvat 9.6.2020 käytössä olleisiin tietoihin.

Ruotsi rajoittaa ei-välttämätöntä matkustamista kolmansista maista Ruotsiin tällä hetkellä 15.6.2020 asti. Matkustusrajoitukset eivät koske EU:n tai Euroopan talousalueen maiden kansalaisia eivätkä Sveitsin, Yhdistyneeseen Kuningaskunnan, Andorran, Monacon, San Marinon tai Vatikaanin kansalaisia, mikäli matkan tarkoitus on kotiinpaluu. Lisäksi matkustusrajoitukset eivät koske kotiin palaavia henkilöitä, joilla on oleskelulupa Ruotsiin tai muualle Euroopan talousalueelle, tai Ruotsin viisumi. Lisäksi matkustusrajoitukset eivät koske kotiin palaavia ulkomaalaisia, joilla on perheside Ruotsin kansalaiseen, tai ulkomaalaisia, joilla on perheside Ruotsissa asuvaan ulkomaalaiseen ja joille on myönnetty oleskelulupa perhesiteen perusteella. Poikkeuksia matkustusrajoitukseen voidaan tehdä myös muun muassa kiireellisistä henkilökohtaisista syistä ja niiden henkilöiden osalta, jotka työskentelevät Ruotsissa terveydenhuollon ammattilaisina, tavara-, ruoka- ja lääkekuljetusten parissa tai metsä- ja maataloussektorilla.

Norjan ulkorajaliikennettä, mukaan lukien Venäjän vastaisen rajan liikennettä, on rajoitettu 20.8.2020 asti. Rajoitukset eivät koske Euroopan talousalueen maiden kansalaisia ja heidän perheenjäseniään, jotka asuvat ja työskentelevät Norjassa, eivätkä henkilöitä, joilla on oleskelulupa Norjaan.

Viro rajoittaa väliaikaisesti lentoja Viron lentokentille, mikäli lähtö- tai määräpaikka sijaitsee maassa, jossa ilmoitettujen COVID-19-tapausten kumulatiivinen määrä on yli 25 asukasta 100 000 asukasta kohden viimeisen 14 päivän aikana. Venäjän vastainen raja on ollut suljettuna 18.3.2020 alkaen eräin poikkeuksin (esimerkiksi kansainväliset kuljetukset, Venäjällä asuvat diplomaatit ja heidän perheenjäsenensä, ilma-alusten, alusten ja junien miehistön jäsenet). Ulkorajaliikenteen rajoitukset ovat tällä hetkellä voimassa 15.6.2020 asti.

Päätöksen voimassaolon jatkaminen ja sisällölliset muutokset

Edellä kuvatun Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen arvion mukaan COVID-19-tartuntatautiepidemia jatkuu useilla maantieteellisillä alueilla vielä kuukausia. Suomen kansanterveyteen kohdistuu siten edelleen vakava uhka erityisesti terveydenhuoltojärjestelmän kantokyvyn näkökulmasta. Tämän johdosta olisi välttämätöntä jatkaa eräiden rajanylityspaikkojen väliaikaisesta sulkemisesta ja liikenteen rajoittamisesta tehdyn päätöksen voimassaoloa 14.7.2020 asti.

Komissio on tällä hetkellä suosittanut, että Schengen-alueen ulkorajaliikenteen rajoitukset olisivat voimassa kaikissa Schengen-jäsenvaltioissa 15.6.2020 asti (COM(2020) 222 final). Alustavien arvioiden mukaan komissio jatkaa suositustaan edelleen. Suosituksen kestosta ei ole tällä hetkellä tarkkaa tietoa.

Päätöstä muutettaisiin niin, että kaikki lentokentät avattaisiin päätöksessä tarkoitettulle henkilöliikenteelle. Päätöstä täsmennettäisiin myös voimassa olevan käytännön mukaisesti niin, että myös muiden EU- ja Schengen-valtioiden kansalaisten ja muissa EU- ja Schengen-valtioissa asuvien paluuliikenne Suomen kautta olisi sallittua.

Käytännön toimenpiteet

Rajavartiolaitoksen ohjeistuksella täsmennettäisiin päätöksessä tarkoitettua henkilöliikenteen ja erityisesti siihen kuuluvan välttämättömän liikenteen sisältöä. Rajanylityksen välttämättömyys arvioitaisiin tapauskohtaisesti saadun selvityksen perusteella. Ohjeistusta tarkennettaisiin tarpeen mukaan. Päätöksessä tarkoitettulla henkilöliikenteellä tarkoitettaisiin erityisesti seuraavaa:

Paluuliikenne Suomeen

- Suomen kansalaiset ja heidän perheenjäsenensä
- Suomessa asuvat EU- ja Schengen-valtioiden kansalaiset sekä heidän perheenjäsenensä
- oleskeluluvalla Suomessa oleskelevat kolmannen maan kansalaiset

Paluuliikenne muihin EU- ja Schengen-valtioihin tai niiden kautta

- muiden EU- ja Schengen-valtioiden kansalaiset sekä heidän perheenjäsenensä
- oleskeluluvalla toisessa EU- tai Schengen-valtiossa asuvat kolmannen maan kansalaiset

Välttämätön liikenne

- toisesta Schengen-sopimukseen kuulumattomasta EU:n jäsenvaltiosta tai Yhdistyneestä kuningaskunnasta saapuvan EU- tai Schengen-valtion kansalaisen tai Yhdistyneen kuningaskunnan kansalaisen työsuhteeseen tai toimeksiantoon perustuva työmatkaliikenne
- terveydenhuollon ja pelastustoimen henkilöstö (mukaan lukien ensihoito) sekä vanhustenhuollon ammattihenkilöstö työtehtävissään
- tavaraliikenteen kuljetus- ja logistiikkahenkilöstö työtehtävissään
- diplomaatit, kansainvälisten organisaatioiden henkilöstö, sotilashenkilöstö ja avustusjärjestöjen henkilöstö työtehtävissään

- Suomen oleskeluluvalla matkustavat henkilöt sekä oleskeluoikeutensa rekisteröineet EU- ja Schengen-valtioiden kansalaiset
- kansainvälistä suojelua tarvitsevat tai muutoin humanitaarisista syistä matkustavat henkilöt
- pakottavissa perheasioissa tai muista pakottavista henkilökohtaisista syistä matkustavat henkilöt
- muu välttämätön ja perusteltu liikenne, esimerkiksi yhteiskunnan toimivuuden tai huoltovarmuuden kannalta merkittävä työ, jonka toteuttaminen edellyttää toisesta maasta saapuvan henkilön tai henkilöiden työsuoritusta eikä työ siedä viivästystä, ulkomaisten tiedotusvälineiden edustajat, lentoliikenteen kauttakulku Helsinki-Vantaan lentoasemalla sekä ulkomailla asuvan Suomen kansalaisen perheenjäsenen maahan saapuminen,

Maahan saapuvien tulisi noudattaa terveysturvallisuuden antamia ohjeita.

Vaikutukset

Taloudelliset vaikutukset

Ulkorajojen rajanylityspaikkojen sulkemisella ja liikenteen rajoittamisella ei olisi välittömiä vaikutuksia valtion talouteen. Päätöksestä arvioidaan kuitenkin seuraavan merkittäviä taloudellisia vaikutuksia elinkeinonharjoittajille erityisesti vapaa-ajan liikenteen rajoitusten osalta.

Vaikutukset viranomaisten toimintaan

Rajanylityspaikkojen sulkemisen ja liikenteen rajoittamisen jatkaminen mahdollistaisi Rajavartiolaitoksen henkilöstön tilapäisen komentamisen suorittamaan sisärajavallontaa erikseen päätettävän mukaisesti.

Vaikutukset rajanylittäjiin

Schengen-alueen ulkorajan ylittäminen on mahdollista ainoastaan avoimena olevien rajanylityspaikkojen kautta. Muualta rajan ylittäminen ei ole sallittua ilman rajanylityslupaa.

Päätöksellä ei ole vaikutusta muihin ulkorajan ylittämistä koskeviin säännöksiin. Ulkomaalaisen maahantulon edellytyksistä säädetään Schengenin rajasäännösten 6 artiklassa ja ulkomaalaislain (301/2004) 11, 155, 155 a, 156, 156 a, 157 §:ssä. Jos rajanylityspaikalle saapuu henkilö, joka ei täytä säädettyjä maahantulon edellytyksiä, hänen maahanpääsyänsä voidaan estää voimassa olevan lainsäädännön mukaisin perustein.

Asian valmistelu

Päätösesitys on valmisteltu virkatyönä sisäministeriössä. Valmistelun aikana on saatu sosiaali- ja terveysministeriön, ulkoministeriön ja Terveystieteiden ja hyvinvoinnin laitok-

sen näkemykset. Asia on käsitelty kirjallisesti poliisin, Tullin ja Rajavartiolaitoksen valtakunnallisessa PTR-johtoryhmässä.

Päätöksen sisältöä ja laajuutta arvioidaan säännöllisesti epidemiologisen tilanteen perustella.

Tiedottaminen

Schengenin rajasäännösten (Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2016/399) 39 artiklan mukaan jäsenvaltioiden on toimitettava komissiolle luettelo rajanylityspaikoistaan. Sisäministeriö on valmistautunut tiedottamaan päätöksestä viipymättä komissiolle. Mainitun artiklan mukaan komissio hoitaa toimitetut tiedot jäsenvaltioiden ja yleisön saataville.

Suomen tasavallan hallituksen ja Venäjän federaation hallituksen välillä Suomen ja Venäjän välisen valtakunnanrajan ylityspaikoista tehdyn sopimuksen (SopS 66/1994, jäljempänä *rajanylityspaikkasopimus*) 6 artiklan 2 kohdan mukaan sopimuspuoli, joka on aikeissa pysäyttää liikenteen tai rajoittaa sitä, on velvollinen ilmoittamaan tästä toiselle sopimuspuolelle diplomaattitietse viimeistään viittä vuorokautta aiemmin. Artiklan 3 kohdan mukaan kiireellisissä tapauksissa ilmoitus on annettava viimeistään 24 tuntia ennen suunniteltua liikenteen pysäyttämistä. Ulkoministeriö on valmistautunut ilmoittamaan päätöksestä maarajan rajanylityspaikkojen osalta viipymättä diplomaattitietse Venäjän federaatiolle.